

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily

Bolvardi lapok: Magyar Híradó, Magyarok Csillaga, Esti Ujság, Amerikai Hírlap, Magyar Napilap, Magyar Hírmondó, Californai Magyar Farmer

A legrégibb és legnagyobb magyar lap Amerikában. — Megjelenik minden nap

NO. 126. SZÁM. THIRTY-FIRST YEAR. Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, csütörtök, 1922, június 1.

HARMINEGYEDIK ÉVFOLYAM.

EGYES SZÁM ÁRA 2 CENT.

ISMÉT LEVÁGTÁK A MUNKABÉRT, DE A VASUTASOK NEM AKARNAK BELENYUGODNI: SZTRÁJK LEHET

A vasuti munkástanács vasárnap hozta nyilvánosságra döntését, hogy újabb 48 millió dolláros bércsökkenést engedélyezett a társaságoknak.

EGYIK FÉL SINCS BELENYUGODVA A DÖNTÉSBE.

A társaságok keveslik a munkásszervezetek pedig sokalják a bércsökkenést. — Sztrájkról beszélnek.

CHICAGO, május 30. — A vasuti munkástanács nem sokáig készt követni az államközi kereskedelmi tanács döntését, mely leszállította a viteldíjakat. Tudvalevő volt, hogy ezt viszont a társaságok részéről a munkabérek újabb csökkentése fogja követni. Ami meg is történt. Vasárnap hozta nyilvánosságra a vasuti munkástanács a maga döntését, melyet a tanács kilenc tagja közül hat fogadott el, a munkásokat képviselő három pedig ellenezte azt. E döntés szerint a vasutársaságok július elsejéig kezdődőleg 48.000.000 dollárba menő bércsökkenést eszközölhetnek éventiként, az által, hogy a pályamunkások béréből egy cent-től öt centig terjedő összeget vonnak le minden munkaóra után. Ez körülbelül 400.000 pályamunkást érdekel.

További levágások várhatók

A legfontosabb jellemző vonása azonban ennek a döntésnek az, hogy általánosan azt hiszik, hogy ez csak az első lépés a munkabérek csökkentésében. A pályamunkások legnagyobb része nem szakképzett munkás, de bizonyosra veszik, hogy 6 utánuk a képzett vasuti munkásokra is rákerül a sor a közeli jövőben.

Hogyan történt a döntés?

A vasuti munkástanács életében most történt meg első ízben, hogy a tanácsot képviselő három csoportnak valamelyike mind a három tagjával ellene legyen a többség véleményének. A vasutársaságokat meg a nagyközönséget képviselő három-három tag rászavazott a bércsökkenésre, míg a vasuti munkásokat képviselő három tag mindegyike ellene volt annak. A munkástanács ellenkezéseket azaz indokolták, hogy az új bérszabásban megállapított fizetések nem felelnek meg az érdekeltek valódi emberi szükségleteinek. Még arra sem elegendők, azt mondják, hogy a legjelentősebb szükségleteket kielégítsék belőlük. Ezekből a munkabérből a családok annyi ennielőt sem vásárolhatnak a családjuknak, amennyit a börtönbe zárt rabok kapnak.

Mekkora ez a bércsökkenés?

A pályafelügyelő és javító munkásoknak a bére eddig 28 és 40 cent között volt óránként. A július elsején életbe lépő csökkentés szerint ez a munkabér 23 és 35 cent között volna óránként. A képzetlen napismások bércsökkenése óránként 5 cent lenne és ugyanilyen lenne a hidépítőké, karóverőké, árokásoké, tüzelőké, míg a pályafelügyelőké óránként 3 cent, a gépészeké 4 cent, a gépészeké pedig 1 cent csökkentés lenne.

Ha a többi vasuti munkások bérét is lecsökkentik július elseje előtt, ez az újabb bércsökkenés további száz millió dollár évi megtakarítást jelentene a vasutársaságoknak. A tanács elnöke Ben W. Hooper és vele tartó tagjai kijelentették, hogy őket nem az új viteldíj-csökkenés befolyásolta döntésükben. Még vannak róla gyózdók, hogy a vasuti munkások még így is nagyobb munkabért kapnak, mint a mekkora bére van a képzetlen napismásoknak akármelyik más munkatérén. Az új munkabérek még mindig 44,5 százalékkal nagyobb lesz a vásárlóképessége, mint 1917-ben volt. Az ellenzék viszont ezzel szemben azt állítja, hogy ez a többlet nem nagyobb 16 százaléknál. Az új bérek tulajdonképpen azokkal lesznek ugyanazonosak, amelyek 1920 februárjában voltak életben, amikor a vasutasokat a kormány a maga kezeléséből visszaadta a társaságoknak.

A munkásság hangulata

A vasuti munkások természetesen a legnagyobb mértékben elégedetlenek a döntéssel és a végtelenségig menő bérhárra készülődnek, hogy ellene álljanak. B. M. Jewell, az American Federation of Labor vasuti munkás osztályának elnöke, kijelentette, hogy a döntést egyszerűen nem lehet keresztülvinni, mert a munkásság egészen bizonyosan ellenáll majd. Maga Samuel Gompers, a szervezett munkásság vezére is azt mondja, hogy a döntés méltánytalan és igazságtalan, mert megbünteti a munkásságot és segíti a vasutársaságokat. Az elnök szerint ez a döntés újabb bizonyítéka annak, hogy a vasuti munkástanács mennyire alkalmatlan arra, hogy betöltsen hivatását. A pályamunkások szövetségének vezetői most gyűléseznek Detroitban és állani sem akarnak arról, hogy elfogadják a döntést, melyet maguk a munkások elé terjesztenek, hogy szavazzanak a sztrájk felett.

A vasutak

Mind a két fél megegyezik abban, hogy a munkástanács döntése nem tisztáz, hanem még bizonytalanabbá tette a helyzetet. A vasutak igazgatóinak szövetsége ugyanis éppen olyan kétségesen megelégedve a döntéssel, mint maguk a munkások. A különbség csak az, hogy a vasutársaságok tudatosan csekélynek tartják a bércsökkenést. Az American Federation of Labor pedig azzal vádolja a vasutasokat, hogy ezek már előre tudták arról a bércsökkenésről és a viteldíjak leszállítására csak ennek feltétele alatt nyugodtak bele. Gompers hivatkozott arra, hogy a megélhetés árai ma éppen olyan drágák, mint 1920-ban voltak. A mindennapi szükségletek ára semmivel sem ment lejjebb: a legnagyobb köztük a házbér, mely sok esetben még magasabb összegű, mint akkor volt. Gompers kijelentette, hogy a bércsökkenés fölött a munkásság magának kell szavaznia és ha ez a szavazat a sztrájk mellett dönt: az American Federation of Labor minden erejével a végtelenségig fogja támogatni azt a sztrájkot, Gompers nyilatkozta, hogy egy melábusz záródása: "A döntés a munkásokhoz hűfőn érkezik. Ugy látszik, hogy a hétfő válik az új rendes nappá, amikor a törvényszékek és tanácsok a maguk döntéseit a munkásokkal közlik."

A németek elismerése Angliának

Wirth kancellár köszönetet mondott Nagy-Britanniának a német nemzet nevében.

MEGMENTETTE GÉNUAT.

Amerika és Franciaország vezélyezteték sikerét.

BERLIN, május 30. Wirth kancellár a birodalmi gyűlés előtt foglalkozott a génuai konfereciával s megállapította, hogy Nagy Britanniának a konferencia eszméjének felvetője s hogy a konferencián az európai válsággal teljes egészében nem foglalkozhattak, annak Amerika támogatására és Franciaország magatartására az oka. Dr. Wirth köszönetet mondott a német nemzet nevében Nagy-Britanniának a konferencián való részvételéért, amivel elejét vette a konferencia korai halálának.

Kijelentette, hogy a szövetségek a versaillesi békeszerződés 116. pontjával rákényszerítették a németek arra, hogy Oroszországgal becsületes szerződést kössenek.

Szerinte a konferencián elégtételt nem kaptak a németek, ami miatt teremtett a nyugat és kelet között, úgy társadalmilag mint politikailag. "Ebben a szerződésben, mondta, ninesnek titkos pontok s így katonai szövetségekre vonatkozó pontok se. Betegjesztjük a szerződést a birodalmi tanács elemzésével és beikélyezéssel végett."

A Génuában abahagyott munkát folytatni fogjuk Házbán. Ha kivánják, folytatjuk becsületesen, szintén bekelőtt szereplésünket. Szívesen előzetes tárgyalásokat, de el kell fordulnunk okvetlenül a hadiszerződés előzetes dátumainak szerencsétlen politikájától, ami állandóan Damocles kardjaként lebeg Németország feje felett. "A hadiszerződés kérdése által okozott legutóbbi feszültség már véget értnek tekinthető. Nekünk az európai politika nagy céljait kapcsolatba kell hoznunk a Párisban most folyó tárgyalásokkal."

Szakítanak a unioval

Murphy és Mader chicagói munkásszervezők távoznak az építészszakszervezet éléről.

CHICAGO, május 30. Fred Mader, a Building Trade Council elnöke és Timothy Murphy a "munkások éjra" közeleték magukat arra, hogy megszakitának minden összeköttetést az építőipari szakszervezetekkel.

Ezt a fogadalmat a kezüknek, Thomas Carey teiglyavárosnak tették, amikor vád alá helyezték őket ügyük tárgyalásáról. A két munkás vezért tudvalevően elsőfokú gyilkossággal vádolják, két rendőrnök bombadobok által való meggyilkolásból kifolyólag. Carey, Emmett Floodal, az A. F. of L. főszervezőjével és másokkal való tanácskozás után kijelentette, hogy gyűléseire hívja össze az üzletembereket, meg a munkásszervezetek és polgári testületek képviselőit annak megállapítása végett, hogy az építőipari helyzetért tulajdonképpen ki a felelős. Carey azt mondja, hogy ő ártatlannak tartja a két munkás vezetőt és érdeklődik fog Samuel Gompersnél, az American Federation of Labor elnökénél az iránt, hogy neki mi a véleménye Maderről meg Murphyról.

BEISMERTE BÜNÖSSÉGÉT S FELAKASZTOTTA MAGÁT.

STEBENVILLE, O., máj. 30. — John Mura, 38 éves volt lakótársának gyilkosa töredelmesen beismerte bűnösségét, majd pénteken éjjel felakasztotta magát börtönében a Mingo Junction fogházban. Mura beismerés, hogy összevesztett Giovanni Era burdosztársával csütörtökön éjjel s agyonlőtte lakótársát.

LLOYD GEORGENAK DIPLOMÁCIAI ÜGYESSÉGE ELEJÉT VETTE EGY KOMOR NEMZETKÖZI VÁLSÁGNAK

Az angol miniszterelnök hatása alatt a francia kormány végrehatározta, hogy a német kérdésben engedékenyebb és megértőbb álláspontra fog helyezkedni.

POINCARÉ BEADJA A DEREKÁT.

A génuai konferencia óta tagadhatatlannal javult a francia-angol helyzet.

LONDON, május 30. — Lloyd George diplomáciai ügyességét megint győzelmet aratott, holott már egy látszólag, mintha a német hadügyi kárpótlás kérdéséből kifolyólag a vihárt jósó felhők nem takarodának el a politikai égről. Arról volt szó, hogy a németeknek május 31-ig a jövételi bizottság ultimátuma értelmében el kellett volna fogadnia a szövetségek ellenőrzését pénzügyi tere s amellet 60.000.000.000 papírmárkát, körülbelül kétszázezer dollárt kellett volna előteremtőnek új adók útján. Az angol miniszterelnök intézkedésének és befolyásának tulajdonítandó az, hogy a szövetségek, sem pedig a franciák egyedül nem tesznek katonai lépéseket Németország ellen.

Habár a németek válasza nem kimondottan kielégítő a szövetségek szempontjából: mindamellett olyan, hogy egy rendes, kivánatos a "normale" helyzetet keesegtet Európában. Az angol és francia külügyminiszterium ebben a kérdésben legutóbbi ének levelezést folytatott egymással s Poincaré végre beadta a derekát. Tudnillik belment abba, hogy Franciaország egyelőre elláll a Ruhr vidék megszállásától mindaddig, amíg a német jövételi kérdésben teljesen egységes álláspont nem helyezkedik a jövételi bizottság és az a nemzetközi bankárkarság, amelynek az elnök Morgan amerikai bankár áll. Lloyd Georget az események kialakulásáról a lehető legrövidebben értesítette Lord Harding, a párisi angol-nagykövet és John Bradbury, a jövételi bizottság angol tagja. Lloyd George arra az álláspontra helyezkedett, hogy Németországot fizessen annyit, amennyit csak képes. Poincarétől is megkívánta ennek az álláspontnak a magyarázatát. Poincaré engedett az angol presszionnak s csakugyan Lloyd Georgenak így elismeréséért, amiert a Francia miniszterelnök kevesebb erőrtelt a kardot, mint ahogy azt Bar du Lueban elmondott beszédevel kapcsolatban tette.

Habár a génuai konferencia óta tagadhatatlannal enyhült a helyzet Franciaország és Anglia között, a tényállás az, hogy a két ország sajtója még mindig élénk angol-ír egymásról. A londoni sajtó, Lord Northfield lapjainak kivételével, azzal vádolja Franciaországot, hogy túlságosan szigorúan ragaszkodik a versaillesi szerződés pontjaihoz. Az angol lapok vezetői azzal a figyelemmel tekintik Franciaországot, hogy az utóbbi nagyon téved, ha azt hiszi, hogy Anglia hajlandó bármilyen kalandos háborús vállalkozásra becsatlakozni, csak azért, hogy a franciáknak szíveséget tegyen. Nyilván leszögezik azt is, hogy a hadikárpótlásnak megállapított 132.000.000 aranymárkát, amelyet Németországnak kellene fizetnie, olyan kötelezettség, amelynek Németország képtelen eleget tenni. Az összeg nagyságát, az angol lapok szerint, feltétlenül le kell szállítani.

Az angol álláspont az, hogy Németországgal előbb-utóbb meg kell utatni a rendes és kivánatos üzleti összeköttetést. S azzal vajmi kevéssé törődik ez az álláspont, hogy ez a kereskedelmi összeköttetés használna Franciaországnak vagy sem. Az angol sajtófejedelmek közül Lord Northfield az egyetlen, aki a franciák mellett foglal állást.

Poincaré június 17-én Londonba utazik. A közte és Lloyd George közötti tanácskozás ele diplomáciai és politikai körökben nagy érdeklődéssel néznek.

NAGY HARCOK DULNAK A McCORMICK CSALÁDBAN

McCormick elvált felesége ellene van, hogy leánya felett az apja gyakoroljon gyámságot.

KÉSÍK A HAZASSÁG.

Nincs kiárvá, hogy Mathild mégis Oser felesége lesz.

CHICAGO, Ill., máj. 30. — Még mindig bizonytalan, hogy Mathild McCormick, Max Osernek, a svájci lovardatulajdonosnak a menyasszonya csakugyan a felesége lesz-e vagy sem. Egy New Yorkból ideérkezett jelentés azt mondja, hogy Mathild már hajóra szállt, ezt azonban megcáfolta egy másik jelentés, amely arról számolt be, hogy a menyasszony még mindig amerikai talajon van. A helyzet az, hogy a házasságot borzasztóan ellenzi a leány anyja, aki tudvalevőleg született Rockefeller-leány s nemrég vált el az uratól. A svájci törvények értelmében Oser csakis apai engedéllyel vehetné el a leányt feleségül, miután Mathild még nem nagykorú. A leány apja nem ellenzi a házasságot. Amikor azonban a leány anvia megtudta azt, hogy Mathildot a férje gyámsága alá akarják helyezni, egyszerűen azzal a céllal, hogy így a házasság megtörténhessenék a svájci lovardatulajdonossal, azonnal összedesztette magát, ügyvédek alkalmazott s kijelentette, hogy minden tőle telhető módon harcolni fog a gyámság ellen. Megbizható hírek szerint Mathild két testvére is ellenzi a házasságot. Hogy magának az olajki-

Poincaré s a hágai konferencia

A francia kormány csakis "szakértőket" akar látni a hágai gyűléseken.

HAROMFÉLE TERV.

A jövételi bizottság nem ha tározott a német válasz felel.

PARIS, május 30. Mint a lehető legjobb forrásból jelentik, Poincaré francia miniszterelnök azt fogja javasolni a francia karnarának, hogy Franciaország csakis abban az esetben vegyen részt a hágai nemzetközi konferencián, ha eleve biztosított kap arra, hogy azon egyedül és kizárólag közgazdasági kérdéseket fognak megvitatni, még pedig úgy, hogy a konferencián csak szakértők vesznek majd részt.

Poincaré csakis szakértőket akar a hágai konferencián. Vagyis ki akarja zárni onnan egyszerűen a diplomátákat, másrészt pedig a politikusokat. Így például ebben az értelemben a francia miniszterelnök nem hajlandó Csicserin orosz bolsevik külügyminisztert szakértőnek elfogadni.

A francia kormány három eljárás módot vet mérlegelés alá. A feltétlen részvétel, az esetben ha az előzetes feltételeket teljesítetnek. A feltételes részvétel abban az esetben, ha a konferencia elején az úgyne ki, hogy politikát is bele akarnak keverni a tárgyalásokba. Végül a teljes távolmaradást, amely esetben azonban hivatalos megfigyelők küldendek Hágába, csak úgy ahogyan az amerikai kormány küldött Génuába.

Altalanos az a nézet, hogy a kamara szabad kezet fog Poincaré kormányának biztosítani a hágai konferencia dolgaiban, különösen pedig arra az esetre, ha nem kapnak elegendő biztosítékot, hogy a hágai konferencia nem lesz egyszerű folytatása a génuai konferenciának.

PARIS, május 30. A szövetséges jövételi bizottság tegnap este teljes három óra hosszat tárgyalta a németeknek választás-jegyzékét és ez idő letele után a bizottság tagjai közül egyetlenegy sem tudta egész határozottsággal megállapítani azt, hogy vajjon a választásjegyzék a bizottság hajlandó-e elfogadni, avagy sem.

A három óra letelével azután a németeket is behívták a tanácskozásra és később kijelentették, hogy egyelőre a szöveget hivatalosan nem továbbítják. Valószínűleg az történt, hogy egyes kitételek értelmezése tekintetében ellentétet támadtak a németek és a franciák között és most a bizottság is akarja először találni azt, hogy egyes kitételek tekintetében tulajdonképpen mi is a szándéka a németeknek.

A francia képviselőkben különben holnap kezd meg a Washingtoni konferencián kötött egyezmények tárgyalását. A hágtározat a beikélyezések felel azonban csak néhány hét múlva várható.

A katonai egyezmény

Anglia megvizsgálja, van-e Németország és Oroszország között katonai megegyezés.

LONDON, május 30. — Az angol kormány szigorú vizsgálat indított abban az irányban, hogy megállapítsa, van-e Oroszország és Németország között valóban katonai egyezmény — amiről az utóbbi időben a yarsok szó esett. Lloyd George egy felhivatalo kijelentése szerint, amit a képviseletében tett, eddig még, nehéz megállapítani, volt-e ilyen egyezmény?

AMERIKAI TENGERSZÉK A KÖVETSG VÉDELME.

SZÓFIA, máj. 30. Charles S. Wilson amerikai követ értesítette a bolgár kormányt, hogy a követtség biztonság kedvéért esetleg szükségessé fogja tartani annak védelmére amerikai tengerészcsapatok igénybevetését, tekintettel az ő és a kormány feloldása között létező eltérésekre a nyugtolt rendőri védelem elégtelensége tekintetében a jelenlegi nyugtalanság társamára.

CINCINNATI, O., máj. 30. Rablók jártak George Buck otthonában s míg a család még ilyen aludt, leütötték Buck unokaöccsét, August Steffert s elloptak 12 kanári madarat.

VÁLASZTÁSI EREDMÉNYEK

A magyarországi választások első napja a kormány győelmét, a Habsburg-pártiak nagy vereségét és a szocialisták térhódítását mutatja.

BUDAPEST, május 30. — A magyarországi választások első napjáról beérkező jelentések a kormánypártnak óriási diadalát mutatják. Az eddig beérkezett jelentések alapján már megállapítható az, hogy a legitimista, vagyis Habsburg-párti árnyalatok nagy vereséget szenvedtek. Viszont azonban valószínű az, hogy a szocialista-pártnak nem várt sikerei lesznek. Eddig hetvny kormánypártinak és hat ellenzékinek a választása tekinthető bizonyosnak.

MEGFOGYATKOZÓBAN A SZÉNTARTALÉK

John L. Lewis, a bányászszervezet elnöke szerint az ország fogyasztó népét kiuzorázzák a szervezeten bányák tulajdonosai.

NEW YORK, május 30. — John L. Lewis, a United Mine Workers bányászszervezet elnöke, a most kiadott és ma közölt kiáltványában kijelentette, mikép az ország nagy szűnőségnek néz elbe és hogy a sztrájkot sikerülne fel fog a bányászszervezettel teljes egyezményre lépnie.

"A bányászati megszakítás" mondja a kiáltvány "bátran lehet belső katasztrófának jellemezni. A tényállás az, hogy a bányák a nagy veszteségekkel szembe kell nézzenek a jövőre." "Az ország széntartalékát nagyon gyorsan merülnék ki. A sokat emlegetett szervezeten termelés teljesen elégtelen a szükségletek fedezésére. A szénárak a szervezeten szeméremkőn száz százalékkal emelkedtek és emelkedni fognak, de a baj a maga arányában még nem domborodhatott ki eléggé az amerikai fogyasztók szemében."

"Tény az, hogy az ország szűnőség rohamosan közeledik. Ennek a következménye azután elkerülhetetlenül az lesz, hogy a nagyközönség kénytelen lesz az újabb áremelési zsarolásait elszervezni azoknak, akik szerint magukat a közéjteknek jellemezni. "Az ország nemcsak a már rájön arra, hogy szénre lesz szüksége az otthonoknak az eljövendő télre és az iparoknak is. És rájön arra, hogy a szén hiányzik. Közben pedig az ország bányatulajdonosok, akik szervezeten bányászokkal dolgoztak."

Lewis szerint a bányatuladomosok hiába törekednek arra, hogy kerületi bértereléseket hozzanak össze. A kijelentése szerint a sztrájk helyzete fényesen mondható.

A bányászszervezet elnöke szerint Pennsylvaniaiban, West Virginiaiban, Kentuckyban, Marylandban, Utahban és New Mexicóban nem kevesebben százszázalékosan a sztrájk hiánya miatt is természetes, hogy a jelenlegi széntermelek jóval kisebb, mint volt bármikor előt.

AMERIKA LEGIZGATÓBB DETEKTIV-TÖRTÉNETEI

P ELDATLAN érdekesítő, lebilincselő tartalmu hirtória sorozatot kezdünk meg június első felében a Szabadság szíripirodalmi mellékletében a "Vasárnap" ban.

A New York Herald című világláptól, jelentékeny áldozatok árán, megszerztük az amerikai bünyűgy történelem új legizgatóbb detektív történetjének kiterjedő fordítását és közlési jogát. Ezek a példátlanul érdekes kölémények egy időben jelennek meg a Szabadságban és az egész amerikai sajtóban.

Az első történet

arról szól majd, hogyan bogozta ki a legbonyolultabb gyilkossági eset szálait Amerika egyik leghíresebb detektívje, aki minden nyom nélkül kerítette kézre a tettest. A detektív gyilkossági vádat vállalt önmagára csak azért, hogy a gonosztevők vádát vállalt önmagára csak azért, hogy meggyerje a rabok bízalmát és a tőlük szerzett felvilágosítások alapján kézrekerítse a titokzatos gyilkost.

Minden héten

egy-egy história jelenik meg a "VASÁRNAP" ban és jöelére figyelemestjük olvasóinkat, ne mulasszák el ennek a példátlanul érdekes történet sorozatnak olvasását.

A "Vasárnap"

című melléklettel együtt, a Szabadság leszállított előfizetési ára: teljes esztendőre 4 dollár, félve 2 dollár. Minden előfizetőnek arra kérjük, MONDJA EL, hárszainak, szomszédainak és ismerőseinek milyen szennelési történetek kátrabok kezdési meg a Szabadság és hirdetésüket, hogy lépjenek előfizetőink táborába.

University of Illinois Library
Pittsburgh, Pa. — Holmér Lajos, titkár; Zsoméi Zsuzsanna; Somogyi N. György; Elvált András; Betegápoló; Dr. Ábrányi Nagy András.
Dalytown, Pa. — tartja minden hó 2-ik és 4-ik napján.
Breckinridge, Pa. — Holmér Lajos, titkár; Zsoméi Zsuzsanna; Somogyi N. György; Elvált András; Betegápoló; Dr. Ábrányi Nagy András.
Lébanon, Pa. — tartja minden hó 2-ik és 4-ik napján.
Vukon, Pa. — tartja minden hó 2-ik és 4-ik napján.
Szent Erzsébet és Szent Mária.
1922. szeptember hó 2-ik napján tartja minden hó 2-ik és 4-ik napján.
NEW YORKI IRODA: 150 Nassau St. — Phone: Horváth József.
PITTSBURGHI IRODA: 150 Court Street.
OHNSTOWNI IRODA: 150 Court Street.
GEORGETOWNI IRODA: 150 Court Street.
ST. LOUISI IRODA: 150 Court Street.
MILWAUKEE IRODA: 150 Court Street.
SOUTH BENDI IRODA: 150 Court Street.
DETROITI IRODA: 150 Court Street.
LORAINI IRODA: 150 Court Street.
AKRONI IRODA: 150 Court Street.
CINCINNATI IRODA: 150 Court Street.
BUFFALOI IRODA: 150 Court Street.
VIRGINIA ÉS VIRGINIA IRODA: 150 Court Street.
LOS ANGELES IRODA: 150 Court Street.
MU-SZEMEK.
POLACHEK ZOLTÁN.

Imperfect in Original

AZ IPARFEJLŐDÉS MAGYARORSZÁGON

Erős fejlődés mutatkozik. — A hadiszergyarak is áttértek a békegazdaságra.

A "SZABADSÁG" budapesti levelezőjétől

A MULT év óta igen élénk érdeklődés mutatkozik Magyarországon ipari alapítások iránt. Magának az országnak nem sok felesleges tőkéje van, de külföldi részesedéssel társulva, egész sereg kisebb-nagyobb ipari vállalat jött létre, köztük olyan is, amelyhez csaknem milliárdos befektetésre volt szükség, s ezek az új vállalatok számos eddig kizárólag külföldről hozott árut kezdenek már gyártani.

A közönség nagy része, sőt nagyon sokan még az érdeklődő kereskedők közül is kevésbé ismerik ezeket az új vállalatokat új termékeiket. Nagyon hasznos feladatot végez tehát a nagy multu Országos Ipargyűlés — még Kossuth Lajos alapította ezt az egyesületet a magyar ipar védelmére — minden sorozatos előadásokon bemutatja ezeket az ipari újításokat, vagyis az olyan árucikkeket, amelyek gyártása csak mostanában kezdődött Magyarországon.

A legutóbbi bemutatáson Weiss Manfréd változatos az ország határain túl is jól ismert csepelei telepeket termékei kerültek sorra. Ez a telep a háború alatt fejlődött a magyar mérteket tulajdonos naggyá, bár már békében is a legjelentősebb iparvállalatok között tartozott. A háborúban természetesen főteke a municiót gyártott. Készített még száz egység különféle cikket: mozgókonyhát, acélisakat, sajtógépeket és még más egyébeket is. Készített még száz egység különféle cikket: mozgókonyhát, acélisakat, sajtógépeket és még más egyébeket is.

A háború alatt fejlődött a magyar mérteket tulajdonos naggyá, bár már békében is a legjelentősebb iparvállalatok között tartozott. A háborúban természetesen főteke a municiót gyártott. Készített még száz egység különféle cikket: mozgókonyhát, acélisakat, sajtógépeket és még más egyébeket is.

Jött azután a háború szerezésénél befejezése és hátrahagyott természetesen volt eleve, hogy minden speciális hadiüzem a háború után — akár hogyan végződik is a küzdelem — bekezdődött a kénytelen áttérni, szinte katasztrófális körülmények között történt meg. Már a forradalmak is nagyon sokat ártottak a gyárnak, a román megszállás idején pedig tömegesen gépet és nyersanyagot vittek el Csepelről. Ennek ellenére ma sokkal több munkás talál foglalkoztatást ezen a telepen, mint amennyi békében dolgozott s az előállított cikkek sorozata szinte kimeríthetetlenül változatos. Készítettek vaszerendákat és rudvasakat, lemezeket és hengereket, szóval vasipari felgyártmányokat a továbbfelelő ipar számára. Ezeknek a felgyártmányoknak nagy részét azonban nem adják el, hanem ott a telepen készülni belőle eke, borona, kucoriamorszoló, szeszkávágó, szóval mindenféle mezőgazdasági gép és eszköz. Külön osztály foglalkozik a fémfeldolgozással és készíti a különböző fémekből lemezt, csövet és mindenféle használati tárgyat.

Megjött azután a háború szerezésénél befejezése és hátrahagyott természetesen volt eleve, hogy minden speciális hadiüzem a háború után — akár hogyan végződik is a küzdelem — bekezdődött a kénytelen áttérni, szinte katasztrófális körülmények között történt meg. Már a forradalmak is nagyon sokat ártottak a gyárnak, a román megszállás idején pedig tömegesen gépet és nyersanyagot vittek el Csepelről. Ennek ellenére ma sokkal több munkás talál foglalkoztatást ezen a telepen, mint amennyi békében dolgozott s az előállított cikkek sorozata szinte kimeríthetetlenül változatos. Készítettek vaszerendákat és rudvasakat, lemezeket és hengereket, szóval vasipari felgyártmányokat a továbbfelelő ipar számára. Ezeknek a felgyártmányoknak nagy részét azonban nem adják el, hanem ott a telepen készülni belőle eke, borona, kucoriamorszoló, szeszkávágó, szóval mindenféle mezőgazdasági gép és eszköz. Külön osztály foglalkozik a fémfeldolgozással és készíti a különböző fémekből lemezt, csövet és mindenféle használati tárgyat.

Megjött azután a háború szerezésénél befejezése és hátrahagyott természetesen volt eleve, hogy minden speciális hadiüzem a háború után — akár hogyan végződik is a küzdelem — bekezdődött a kénytelen áttérni, szinte katasztrófális körülmények között történt meg. Már a forradalmak is nagyon sokat ártottak a gyárnak, a román megszállás idején pedig tömegesen gépet és nyersanyagot vittek el Csepelről. Ennek ellenére ma sokkal több munkás talál foglalkoztatást ezen a telepen, mint amennyi békében dolgozott s az előállított cikkek sorozata szinte kimeríthetetlenül változatos. Készítettek vaszerendákat és rudvasakat, lemezeket és hengereket, szóval vasipari felgyártmányokat a továbbfelelő ipar számára. Ezeknek a felgyártmányoknak nagy részét azonban nem adják el, hanem ott a telepen készülni belőle eke, borona, kucoriamorszoló, szeszkávágó, szóval mindenféle mezőgazdasági gép és eszköz. Külön osztály foglalkozik a fémfeldolgozással és készíti a különböző fémekből lemezt, csövet és mindenféle használati tárgyat.

Megjött azután a háború szerezésénél befejezése és hátrahagyott természetesen volt eleve, hogy minden speciális hadiüzem a háború után — akár hogyan végződik is a küzdelem — bekezdődött a kénytelen áttérni, szinte katasztrófális körülmények között történt meg. Már a forradalmak is nagyon sokat ártottak a gyárnak, a román megszállás idején pedig tömegesen gépet és nyersanyagot vittek el Csepelről. Ennek ellenére ma sokkal több munkás talál foglalkoztatást ezen a telepen, mint amennyi békében dolgozott s az előállított cikkek sorozata szinte kimeríthetetlenül változatos. Készítettek vaszerendákat és rudvasakat, lemezeket és hengereket, szóval vasipari felgyártmányokat a továbbfelelő ipar számára. Ezeknek a felgyártmányoknak nagy részét azonban nem adják el, hanem ott a telepen készülni belőle eke, borona, kucoriamorszoló, szeszkávágó, szóval mindenféle mezőgazdasági gép és eszköz. Külön osztály foglalkozik a fémfeldolgozással és készíti a különböző fémekből lemezt, csövet és mindenféle használati tárgyat.

igen kiváló minőségben és persze olcsóbban, mint az amerikaiak. A cipőkhöz való acélszereket az ugyevezett Takes-szereket szintén a csepeli telep kezdte először gyártani, nagy öröme a cipőgyáraknak, melyek eddig külföldről voltak kénytelenek hoztatni.

Egészen külön van elhelyezve a Weiss Manfréd telepekonzervgyára. A háborúban különösen a katonai huskonzerveket készítette, most pedig mindenféle békéért: fűszereket, gyümölcs- és zöldségkonzerveket, befőtteket.

Képvisele van Csepelen a ruházati ipar is, még pedig egy nagyszabású posztógyár, mely a háború után keletkezett, de már teljes üzemeltetésre került. A gyapjúfeldolgozó iparnak általában nagy jövője van Magyarországon, mert hiszen a nyersanyag az országban terem. Legújabb keletkezett a fegyvergyár helyén egy nagy gyapjúfontás s az elszakított területről maradt posztógyárak helyett 6 új posztószövő gyár.

Magyarország szomszédhelyzetében bizonyos vizsgálatot jelent az ipari termeléseknek ez a fellendülése. Szükség is van rá, mert a legutóbbi statisztika szerint a mult évben körülbelül 20 milliárd koronával többet vunt kénytelenek behozni, mint amennyit exportáltak. Ennek természetesen nem szabad megismétlődnie, hiszen Magyarországnak nincs pénze ilyen tömörkedés sok külföldi ár számára. A legfőbb feladata a magyar gazdasági s különösen az ipari politikának az, hogy lehetőleg mindent, amit eddig külföldről vuntunk kénytelenek importálni, ezután Magyarországon belül állítsuk elő.

Lengyel Géza.

A sztrájk és a római zarándokok

Az eucharisztikus kongresszus tagjainak gyalogolni kellett a Szt. Péter székesegyházba.

VÉRÉS ZAVARGÁSOK.

Középkori szertartások a pápa vezetésével.

ROMA, május 30. — A 27-én megnyitott nemzetközi eucharisztikus kongresszus mintegy huszazer résztvevőjének a lelkesedését és buzgóságát még az a sztrájk is tudta leghatni, amelynek következtében ma egész Rómában szétlét és hosszabb gyalog kellett járniok, míg a Szent Péter székesegyházba eljutottak. A sztrájkot, mely a város minden közlekedését eszköztéte, között a zarándokok este törésztben előző este történt zavargások miatt rendelték el.

A kora reggeli órákban lehetett már látni a delegátusokat, a kik mindenfelől a székesegyház felé igyekeztek. Némelyek már reggel hét órákor elindultak, hogy megérkezzenek a 9 órákor kezdődő misére. E két óra között a zarándokok serege szakadatlanul ömlött a székesegyházba, melynek kapuit 9 órákor bezárták.

A szertartás magán veselt az a főtöl jelleg, amely a Vatikánban olyan híres. Plusz pápa hordszéken érkezett a bazilikába, a főpapoknak és bíborosoknak egész serege haladt előtte. A Vatikán valamennyi testőrsége mind teljes egyenruhában volt. A svájci testőrök a teljes középkori páncélos ruhát viselték, dacára annak, hogy a nap rendkívül meleg volt.

A pápa, a tarival a fején, trónuson foglalt helyet a szentélyben a hol a bíborosok és a püspökök a szentszolgálat szertartását elvégezték. Mikor a szertartásnak vége volt, a menet éppen olyan sorrendben távozott el a székesegyházból, a minőben odajött. A pápa a főbejáró felé vették ki a Szentszolgálat kápolnájába és míg a templomot végighaladt, áldást osztogatott a nagy sokaságnak.

A sztrájkot a proletárok védelmére alakult bizottság rendelte el a miatt, mert előző napon a rendőrség állítólag illetéktelenül és erőszakosan avatkozott bele azokba a zavargásokba, melyek a Szt. Lőrinc negyedben voltak. Az Enrico Toti nemzeti hőstemetéséről hazatérő fascista pártiakat egy erősen szocialista városnegyed lakói megtámadták. Mindkét félről számos megbeszélés történt, egy munkást meg is öltek.

Kutya mint életmentő

Egy kislány halálra égett volna, ha a kutya le nem szakítja róla a ruhát.

CUMBERLAND, MD. május 30. — Egy William Muir nevű bányásznak öt esztendő Margarett nevű kislánya majdnem a legkegyetlenebb halál áldozata lett tegnap este. A gyermek a tűzhely közelében tartózkodott, a lángok hirtelen kiesaptak és meggyújtották a ruháját.

Sikoltozásaira senki se lett figyelmes — odahaza se volt senki — csak a kutyájuk. A kutya odarohant a gyermekhez és igyekezett róla letépni az égő ruhát. Ez a művelet majdnem sikerrel járt, mikor végre emberi segítség is érkezett.

A kislány nagyon súlyosan megbeszült, ugyszintén a kutya is.

A GUMMIGYÁRÁK EMELIK MÁR A MUNKABÉREKET.

AKRON, O., máj. 30. — A Firestone Tire & Rubber Co. hétfőn kijelentette, hogy 10 százalékkal emeli a munkabéret mindkét telepen s ez azonnal hatályba is lépett. Ez több mint két év óta az első béremelés. Indokai a több munka, másrészt a megélhetési szükségletnél észlelhető áremelkedés.

A többi gummigyárak még nem nyilatkoztak, de azt várják, hogy rövidesen hasonló intézkedést tesznek.

EGYRE JOBBAN BONYOLULNAK A SZENZÁCIÓS WARD-GYLKOSSÁG MEGFOGHATATLAN FEJLEMÉNYEI

Egy new yorki vendéglőpincérét akarták állítólag felbérelni a Ward meggyilkolására 500 dollárért, de a pincér nem vállalkozott a gyilkosságra.

KERESIK A GYLKOSSÁGBAN SZEREPELT AUTÓT IS

A Ward szomszédai nem akarnak terhelő vallomást tenni Ward ellen, ki mosolyogva hallgat maga is.

WHITE PLAINS, N. Y., május 30. — A szenzációs Ward-ügyben újabb szenzáció akad. Egy titokzatos divatosan öltözött fiatal hölgy megpróbált megvesztegetni egy pincért az egyik new yorki vendéglőben. Arra akarta rábeszélni, hogy egy rab, akit Poughkeepsieben tartóztattak le, mert három álmamon keresztül kényszerítette egy autómobilnak a hajtóját, hogy vigye őt, rászögezve szuntelen a revolvert. Ez a rab nem akar semmit vallani, még a nevet sem volt hajlandó megmondani, hanem nagyon várn látszik valamit. Az újlényomatóról tudták meg, hogy 1919-ben betörés miatt tartóztatták le New Yorkban Edward Leary néven. A sheriff azt írta, hogy szívesen átküldik a rabot, ha hasznát vehetik a Ward-ügyben.

Általános feltűnést kelt a hatóság körében az, hogy Ward szomszédjai egyáltalán nem hajlandók arra, hogy Wardról bárminemű vallomást tegyenek. Ha Ward szokásairól vagy életmódjáról kérdezik őket, vagy vállalt vannak, vagy pedig "Jelentősen mosolyognak, mintha azt mondanák: "En mindent tudok, de nem vagyok hajlandó Wardnak ártni." Ez annál feltűnőbb jelenség, mert New Rochelle utcán egy újságíró száz embert megkérdezett, hogy ismert-e Wardot a gyilkosság előtt és csak öt akadt a száz közül, aki vállalta az ismeretséget.

Maga Ward mosolyog és nem szól semmit.

A Peters-család ügyvédje sem tudta meg előkeríteni azokat a cinkosársakat, akik Ward szerint állítólag Peters segítségére voltak a zsarolásban.

A white plainsi rendőrséget a manhattani rendőrség tudatta, hogy egy pincér, akinek a nevet nem hozták nyilvánosságra, jelentette nekik tegnap este, hogy egy fiatal és divatosan öltözött hölgy járt a vendéglőjükkbe egy hétig minden nap. Az utolsó napon aztán ajánlatot tett neki, hogy van egy olyan elvégzendő való munkája, amiért 500 dollár jutalom jár annak az embernek, akinek előz érsek az ilkezi ahhoz, hogy elvégezze. "Az én idegeim elég erősek", mondta a pincér. "Mi az a munka." "Van egy fickó New Rochelleben, akit szeretnék megkapni", volt a felelet. "Megkapni, hogy?" kérdezte a pincér.

"Lódd le és az 500 dollár a tied." A pincér erre megtudakolta, hogy ki az a fickó, s a hölgy Wardot nevezte meg. A pincér gondolkodási időt kért és azt mondta a hölgynek, hogy jöjjön vissza később. Ez idő alatt jelentést tett a rendőrségnek. Mire a Ward otthona körül fegyveres őrséget helyeztek. Ennek az egész történetnek nem nagy hitelt tulajdonít a rendőrség.

Mrs. Ward és az édesanyja nagy társaságot fogadtak otthonukban a gyilkosság éjszakáján. A vendékek egyike azt vallotta: hogy Ward nem volt otthon legalább is éjfélkor. Elfogadták pedig Ward azt mondta, hogy éjfélkor távozott el hazulról.

Az ügyész kutató egy James C. Clark nevű ember után is, aki többször volt Peters társaságában és Warddal is találkozott. Egy ismeretlen asszony pedig telefonon azt jelentette a rendőrségnek, hogy ő a gyilkosság éjjelén látott két autómobil a Kenzie viktárián közelében. Ez megerősíteni látszik a Ward vallomását, aki azt állította, hogy Peters cinkosársai másik kocsin követték őt.

Az is érdekes fejlemény, hogy Ward nem a maga autójában ment a gyilkosság színhelyére, hanem egy ahhoz egészen hasonló kupé-kocsiban. — Az ügyesség most kiadta a rendeletet, hogy ezt a kocsit kell kutatni. Állítólag Ward a maga kocsiján távozott hazulról, de utközben kiesérelte azt egy másikkal. Ha már most Peterst nem azon a helyen ölték meg, ahol találták, hanem kocsin vitték oda s dobták ott ki a holttestét: akkor abban a kocsin valószínűleg vérvonokat találhatnak. Állítólag egy itteni

LÁBIZZADÁS, BÜZÖS LÁB SUDORIN

készlet a hozzávaló szappannal, mely nemcsak az izmádat, büzt szünteti meg, hanem a lábunk kellemes érzést, ruganyoságot, frisséget, erőt ad úgy, hogy jobban járni, állni, aludni s dolgozni. A Sudorin a hozzávaló szappannal együtt másfél dollár. Küldje be a pénzt a használati utasítással megkapja. Cím: VÖRÖS KERESZT PATIKA 8901 Buckeye Road, Cleveland, Ohio

Borah nem enged a vádjából

A szenátor szerint Amerika tulságosan elnézően bánk el a sibiriai szörnyeteggel.

UJABB VIZSGALAT. Levelet intézett Semenov titkárához.

WASHINGTON, D. C. május 30. Borah szenátor ma levelet intézett Kropusky ezredeshez, Semenov kozáktábornok titkárához, melyben a beígért jelentést követeli annak az igazolására, hogy Semenov csakugyan haditörvényszék elé állította azokat a kozáktiszteket, akik kegyetlenül bántak Sibiriahban amerikai katonákkal.

Morrow amerikai ezredes, Semenov tábornok legerősebb vádlója azt állítja, hogy ezeket a vad és barbár kozáktiszteket Soha senki felőssége nem volt. Ezzel szemben Semenov két amerikai ügyvédje, akik azt követelik, hogy Semenov a szenátus illetékes bizottsága előtt, amelynek az élén Borah áll, engedélyt kaphasson a maga álláspontjának tisztázására, azt állítja, hogy Semenov ebben az ügyben a lehető legkorrektebbül járt el. Borah levelet intézett a két ügyvédhez, akikől azonban rendkívül bizonytalan választ kapott.

Miután az ügyvédek válasza nem elégette ki, azért intézett levelet Kropusky ezredeshez. Az orosz ezredes Borahhoz intézett válaszában azt írja, hogy látszólag szükséges okmányokat, melyekkel igazolni lehet azt, hogy a marokukról megfélemezett kozáktiszteket csakugyan haditörvényszék elé állították, halálra ítélték őket s a halálos ítéletet végre is hajtották rajtuk, és hogy ezeket az okmányokat meg is lehet szerzeni.

Erre a levélre táviratot intézett az orosz ezredeshez Borah, s azt kérdi tőle, hogy honnan és mennyi idő alatt lehet ezeket az okmányokat beszerezni. A táviratra a szenátor még nem kapott választ. Borah megjegyezte, hogy mind addig, amíg ezeket az igazoló okmányokat nem teremtik elő, ő nem hajlandó Semenovfall szót állani.

2 GYORS SZEMÉLYVONAT SZALADT EGYMÁSBA.

CHICAGO, máj. 30. — A Santa Fe californiai villámvonata s a No. 4 gyorsvonal Fort Madison, Ia. közelében ugyanazon sínparon egymásba rohantak. Csak a két mozdony ugrott ki s a villámvonaton gépezés és fűtője szörnyen haltak. Az utasokat csak erős rázkódás érte s jobbra ki-sebb sérülések árán szabadultak meg. A sérültek között vannak: Mrs. Anna Veska Clevelandi lakos, 11607 Buckeye Road. Az arcán sérült meg. Mrs. M. L. Marriot, Cincinnati, O., a melle zúzódott be. Mrs. I. Cohen, Montreal, Canada, nyakficamodást szenvedett.

HA AZ Ó-HAZÁBAN

lakó rokonainak, hozzátartozóinak, vagy ismerőseinek pontos címét meg akarja tudni, vagy pedig az ó-hazában bármilyen természetű dolgot pontos felvilágosításra van szüksége, forduljon hozzá. A hazai és közlegyűzői ügyek szintén a legpontosabban és leggyorsabban végzik. Írjon e címre: ALEXANDER MIHÓK 336 W. Federal St. Youngstown, O.

A gyilkost CONAN DOYLE ÉS A elítélték VOLIVA TÁMADÁSA

Az iratlan törvény nem mentette meg a férjét, aki agyonlőtte felesége csabítóját.

DALLAS, TEX., május 30. — Hiába reménykedtek az iratlan törvényben: Dave E. Soderman dallasi lakos nem nyerte vissza szabadságát. A mult hónapban történt, hogy Soderman agyonlőtte Jay Clay Powers irót, ügyvédet és egy előkelő kentuckyi család tagját.

C. A. Pippen bíró előtt tárgyalták le a bűnpert. Az esküdtek kevéssel fél órával tértek vissza az ítélettel: Soderman emberölésben mondták ki bűnösnek. A bíró öt évi fegyházbüntetést mért rá.

Mrs. Soderman, a ki pár nappal ezelőtt mondtott el állítólagos titkokat az ő Powershez való viszonyáról, abban a törekvésben, hogy megmentsse férjét, sirt, mikor az ítéletet felolvasták. Soderman kezét fogott az esküdtek vezetőjével. "Nincsen igazuk, de azért köszönöm önöknek", mondtotta. Soderman ügyvédje azonnal felebbeszélt kérvényét adtak be Arthur Soderman, a gyilkos férj testvére, kijelentette, hogy ha a bíróság helyt ad a fellebbezési kérvénynek, Soderman vissza fog térni Los Angelesbe a tárgyalásig.

TÖBB APRÓPÉNZ LESZ AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN.

WASHINGTON, máj. 30. — A szenátus bank- és pénzügyi bizottsága a pártólólág terjesztette elő Willis Ohio szenátor javaslatát, hogy Lutherford B. Hayes volt elnök születésének századik évfordulója emlékére 100,000 darab 50 centes emlékpénzt bocsássanak ki.

KISS EMIL
333 Second Ave. New York, N.Y.
centert nádi
dörgönyileg
az Ön pénzét

Babyknak Lifebuoy-tól

gyönyörű és egészséges a bőrük

Ezek mentesek a feldörzsöléstől, durvaságtól, kifújástól eredő kellemetlen kiütésektől.

Az egészségtelen bőr kinozza a baby-keket, különösen meleg időben — de a Lifebuoyval mosdottak nem.

A Lifebuoy lényege a tisztaság és enyhesség. A leggyengébb bőrön is biztonsággal használható. Kitiűn tisztogató kicsiny kezek, arok és testek számára. Gyönyörteljes lágyaságot és üdéséget hagy maga után.

De ennél is többet tesz — megalapozza a bőrnek az egész életre szóló szépségét és egészségét.

Az anyák ezrei büszkék és boldogok, hogy Lifebuoy-val kezdték mosdatni gyermekeiket.

Sosem kezdheti el túl fiatalon.

LIFEBUOY

EGÉSZSÉG SZAPPAN

A Lifebuoy bőrgőzölő habja gyönyörűen tisztítja a kisdedeket

ROAD OHIO

MI UJSÁG A SZÜLŐFÖLDÖN?

MAGYAR TUDÓSÍTÁSOK

BUDAPESTI JELENTÉSEK

ÓHAZAI UJSÁGHIREK

A FEKETE HALÁLBA MENEKÜLT AZ ELKESEREDETT SIKKASZTÓ

Beretvával és méreggel végzett magával és kedvesével.

ZÁGRAB, május 11. (Eszék-Hirnap tudósítása.) A horvát fővárosban egyébről beszélnék mostanában, mint Fekete Nándor és a szépséges Bianchi Angelina esetéről, akiket kalandos életük és bünök, szerelmük mesés kalandok után most a börtönbe juttattak.

Fekete Nándor valahonnét a Vajdaságból csöppent Zagrába. Könyvelő lett a Bucher Henrik szállító cégénél a Vlaska utcában. Jól viselte magát, főnökei szép jövőt jósoltak neki, amikor egy váratlan felülvizsgálat kiderítette, hogy a "tisztességes" fiatal ember kerek egy milliót sikkasztott.

Főnökei előfoták és ekkor beavallott mindent. A pénz utolsó fillérig elköltötte kedvesére, akinek nevét nem akarta elárulni. Telefonált a rendőrségre. Fekete felrántotta az ajtót és kifutott az utcára. A szolgák egy ideig üldözték, de nem bírták elérni.

A rendőrség táviratozott a szélsőra minden irányába. Pancsován a rendőrség tényleg megcsípte a szerelmes párt. Fekete neki ugrott a két detektívnek, göröcsöns beléjük kapaszkodott és így lehetett tette, hogy a szén Angelia tovább szökök. Mihelyt a léány elúnt, Fekete bocsánatot kért a rendőrközegektől és engedelmesen követte őket a kapitányságra.

Bianchi Angelina nem sokáig örülhetett a szabadságnak. Zimnyiban elfoták őt

ELVESZETT 15.000 KORONA.

Tréfa és kancsó.

DEBRECEN, máj. 12. (A Tiszántul tudósítása.) A rézszeg embereket mindig utóéri a nemezis a kíméletlenül megtréfálja azokat, akik túlságosan mélyen néznek a kancsó fenekére. Így járt Kiss János teglasi földműves is, aki a múlt nap Debrecenbe jött szétnezn.

Kiss a városban ki akarta tapasztalni a borokat s korcsmáról korcsmára járva, csak hamar úgy berugott, hogy alig állott a lábán. Estefelé már igen hangos volt a mindenki elmesélte, hogy mennyi pénz van nála, hogyan hívják a feleségét, stb.

Mig az apám élt, sohasem hitte, hogy a fiának valamikor 15 ezer korona lesz a zsebében — mondogatta büszkén s nagyokat ivott. Végül azonban annyira elázott a derek földműves, hogy az első alkalmas zugban lefeküdt és elaludt.

Mikor azután kijőzönöve felébredt, rögtön pénzt kereste, de hasztalanul. Az az 13.500 korona, mely a lumpo-lumpo után megmaradt, valami uton-módon eltűnt a zsebéből. Bizonyosan Kis János valamelyik ismeretlen jóakarója lopta el tőle, aki nem akarta, hogy borkedvelő felebarátja máskor is leigya magát.

Kis János ismeretlen tettes ellen lopás büntette miatt tett feljelentést a rendőrségen, s hol erélyes nyomozást indítottak a tolvaj ellen. Kis János a feljelentés után, mielőtt eltávozott volna a rendőrségtől, rezignáltan jegyezte meg: — No, én se fogok több bort inni Debrecenben!

MILYENEK MOST A CIVISEK HIRÉS VÁROSÁBAN AZ UJONGCOK

Fiatallagények hajnali menete cigányzene kíséretében.

DEBRECEN, máj. 10. (Tiszántul tudósítása.) Alig volt több nyolc óránál, amikor a főtéren különös énekhang ütötte meg a fülemet. Csak nem kezdik ilyen korán a temetést? — gondoltom magamban, ámbrár tudja, olyan sokat temetnek itt, alig van nap, hogy ne találkoznánk gyászmenettel. Igaz, hogy a temető mellett lakom s ha ki megyek a rosszillatu folyosóra, amelynek végén a gyógyhatatlanul beteg vízvezeték zuhog, mint valami örök siratásra szerződött automata, sirkóraktárra nyílik a kilátásom. De ha beülök a kávéházba egy jó kirakat-asztalhoz, hogy fardat szememnek a járókelők tarka seregein üdítsem, akkor is majd mindennap halottat kísérő szomorú emberek busztanak. De ilyen kora reggel mégsem kellene temetni. Pedig ott jönnek a tér tulsó sarkán. De milyen különös fölönulés ez. Nyolc-tíz alak összefogva, fehér ingmellek világítanak. Első pillanatra majd azt hiszem, fehér papi öltözetek. Enek és zene hangzik. Talán valami fiatal leányt vagy legényt temetnek. Bus melódia csap felém. Nem magyaros, inkább olyan elnyújtott szláv nóta. Közlebb érünk egymáshoz. Mindössze két sorból áll a menet. Es utánuk semmi. Se koporsó, se gyászocsi, se pap, se kántor. Nyolc-tíz fiatal legény egymásba karolva, szinte összelelkezve. Mögöttük öt szál cigány. A klarinétos dagadt pófával huzzák, a vonások elmélázva huzzák.

Most vesszük csak észre, hogy ujoncok. De hol maradt a virág a pörgekalapokról? Hol maradt a piros jökevény arckörül? Hol a pattogó, tüntes magyar nóta? Hol a fiatalos fittyethányás, mely nem örökíti a hároméves gyöngyű, ledit keserűséggel, amely derűsen bucuszik az édesanyától s a még edesebb szőke-barna kislánytól?

Pedig ezelőtt is tudták a legények, hogy csak a nótában gyöngyűlet a katonaelet. Mégis feltűztek a virágot a kalap mellé, pedig tudták, hallották, hogy pár nap múlva, amikor elvették a jobblábbat meg a ballábbat, örmesteri öklök és káplári puskatok figyelmeztetik a szörnyű tévedésre s a bevonulás előtti mámorból a kiképző altiszt ur ilyenformán ebresztgeti őket:

— Tűzd fel most a virágot, te zöldfülem!

És mégis feltűztek a virágot, mégis fiatalos jökevény mentek neki a három kis esztendőnek, még ha a korcsmában vásárolták is a hangulatót.

De hiszen most is a korcsmából jönnek, most is a cigány kísérő öke. Hát mi történt? Talán a cigányok elfeledték a vidám, lüktető ritmusu muzsikát, vagy kivessztek a borból a bufelejto, mámorító varázs?

Nem, nem, de ezek a fiatalok már tudják, hogy mi a katonaság. A háború csak jött, úgy, egy kis keserűséggel, szenvedéssel az elején, mindvégig lekötöttséggel, ami mind csak arra volt jó, hogy a feygelmezt, pallérozott legény meg tudja becsülni, jobban tudja élvezni a szabadságot, amely kis adagolásban jutott neki olykor-olykor, hogy azután újra visszakapja egészen.

Azóta háború volt. Elmult ugyan, reméljük, nem is lesz egvhamar, de aki most bevonult, mégis arra kell, hogy gondoljon, hátha meging komyra fordul a játék. És ez a gondolat ráfekszik a lelkekre, meghűti a forrón buzgó vért, kiöli a daltól a duhaj kedvet.

Hát mégis csak gyászmenet volna ez a kis csapat ilyen kora reggel? Mégis csak temetnek. Valamit a régi időkbeli: a lesekoldó bajokkal nem törődő, gondatlan ifjúság csapongó jökevéit. Ez is elesett talán a nagy háboruban.

Ypsilanti hercegné öngyilkos

Budapesten nem sejtik az öngyilkosság okát.

(Nyolcórán Ujság tudósítása.) Ypsilanti hercegné, Keppich Vera, aki régebben az előkelő budapesti társadalmi élet egyik oszlopa volt, váratlanul Besben öngyilkosságot követett el.

Eletének változatos és gazdag romantikája szomorúan végződött be most. Atyja szőlőműveléssel foglalkozott, melynek révén Budapestben gazdagon berendezett palota tulajdonosa, híres vendéglátó, már éveket ezelőtt elköltözött az elők sorából. Édes anyja, Keppich Emilné, férje halála után végig Budapesten költözött és a zajosabb társaság-tól visszavonultan élt.

Keppich Vera először Kohner Willy báró felesége volt, majd férjhez ment herceg Ypsilanti Tivadrhoz, aki akkoriban a loverseny és ügetősporttal kapcsolatban különös figurájával és különös egyéniségével tűnt fel. Még háború előtt Görögországba költöztek, ahol a herceg a királyi mellett főlovászmesteri tisztet töltött be. A görög forradalom idején kénytelenek voltak otthagyni a görög udvart és Bécsbe költöztek.

Ypsilanti hercegné a háború alatt mint vöröskeresztes hölgy, látogatni járta be egész Szerbiát és rendkívül gondos ápolással segített a sebesülteket. Szerbiai tevékenységé alkalmával különös figyelemmel fordult a hazájuk-tól eszaklat magyar katonák felé. Ugyanek mint vöröskeresztes, holgy látogatott el Oroszországba, ahol nemes altruizmusával, minden erejével igyekezett a selylődben magyar folykokot segíteni. A nagyvilági nő, akinek az életében mindig a pompá, a fény, a könnyedesség dominált, a nagy szenvedések idején visszavonult és halk, de szorgos munkával foglalkozott. Altruista tevékenységé kinzó betegséggel végződött: reumát, helyesebben ischiát szerzett.

A hirtelen és váratlanul érkező öngyilkosságának hírvél kapcsolatban érdeklődünk a hercegné családjá körében, ahonnan a következő információkat kaptuk: — Az öngyilkosságról hétfőn este táviratban értesítettek bennünket. A hír döbbenetesen hatott. Iden több ízben járt itt hon édesanyja látogatására és utoljára a husvét ünnepekor volt Budapesten. Kedélye, valamint egészségi állapota az elmúlt időkhoz képest javult, úgy hogy mindenre lehetett gondolni, csak öngyilkosságra nem. Keppichné az édesanyja, a minap elutazott Bécsbe, hogy leányát elkísérhesse utoljára.

Mikor a tolvajt lopták meg

Furfangos história.

DEBRECEN, máj. 13. — A zsványborsalakkal holok-egyenest ellenkezik az az eljárás, melynek az áldozata egy Lukács Sándor nevű foglalkozás nélküli napszamos. A multnap ugyanis egy ismeretlen ember megszöktette Lukácsot, hogy nem volna kedve társul szegődni hozzá különféle lopásokhoz? Lukács, aki már napok óta vizen és kenyeren élt, elfogadta az ajánlatot s a mult éjjel meg is kezdtek működsüket.

Elmentek a Széchenyi-utra s Czerlady András háza előtt a kerítés mellett megállottak. — Nézzé csak: az istálló nyitva van — megvarázta Lukácsnak az ismeretlen. — Mászon át a kerítésen s tartson szemlét az istállóban. En addig itt fogok örködni, ne hogy meglepje valaki. Előbb azonban vessze le a szűrt, mert csak akadályozná a mászásban, én majd vigyázni fogok rá.

Lukács szót fogadott. Társá gondjaira bízva a szűrt, átmászott a kerítésen és az istállóba loptozott. Itt mindjárt magához vett egy 25-30 ezer korona értékű komplett lövészamatot és visszaindult a kerítéshez. Nagy meglepetésére azonban az "üzletlársát" sehol sem látta. Egy ideig várta, hogy majd csak előkerül, de bizony sem a szűr, sem a "jóbarát" nem akart mutatkozni. Amint várakozó álláponra helyezkedve türelmetlenül topogott a kerítés mellett, egyszerre csak fülön fogja

BALTIC-AMERICAN LINE
9 BROADWAY NEW YORK, N. Y.

Közvetlen minden Átazulást nélkül New Yorkból

HAMBURG

S. S. LITUANIA, indul Junius 14
S. S. POLONIA, indul Junius 28

Kényelmes, kettős csavaru, gyors személyszállító hajók.
3-IK OSZTÁLY HAMBURG \$103.50 ÉS ADÓ.

További felvilágosításért forduljon meghatalmazott ügynökeinkhez.

HOLLAND AMERICA LINE

Legjobb és direkt összeköttetés MAGYARORSZÁG minden részével. Kihívó ellátás a 3-ad osztályban.

Hajóindulások New Yorkból:

NEW JERSEY	Junius 10
NOORDAM	Junius 15
ROTTERDAM	Junius 17
RYNDAM	Junius 19

1.600-1.800 ton az alanti címről.

Holland-America Line
24 STATE STREET, NEW YORK, VAGY BÁRMELY MEGHATALMAZOTT ÜGYNÖKHÖZ.

CUNARD-ANCHOR

A magyar kormány által engedélyezett hajótársaság. Legújorsabb modern hajók.

Magyarországra, Jugoszláviára, Romániára és Csehszlovákiára

Hamburgból:

CARONIA	Jun. 17, Jul. 29.
SAXONIA	Jul. 1, Aug. 3.
II. oszt. \$130, III. oszt. \$103.50.	

Vasúti jegy Budapestig \$5.00.
Trieszten vagy Fiumén át: ITALIA: \$50.00, Junius 10. Vasúti költség Budapestig \$3.35.
Cherbourg át minden kedden: AQUITANIA, AUSTRALIA, BERENGARIA. Adó \$5. Vasúti jegy Budapestig \$14.50.

Kiűtőn szervezett és előnyös pénzügyintézkedés Magyarországra, a postakapitányok útján. Helyi ügynökség van az országban vagy közelében is.

EUROPÁBA

Óriási hajók szakszerű indulás

WHITE STAR

vonal

New Yorkból

Cherbourg és Southamptonba:

OLYMPIC	Jun. 3, Jun. 24, Jul. 15.
MINNEKAHA	Jun. 10, Jul. 1, Jul. 22.
HOMEIC	Jun. 17, Jul. 8, Jul. 29.
MAJESTIC	Jun. 24, Aug. 4.

(56,000 tonnás)

A világ legnagyobb hajója.

AMERICAN LINE

New Yorkból

Cherbourg és Hamburgba:

ST. PAUL	Jun. 7, Jul. 12, Aug. 16.
MONGOLIA	Jun. 14, Jul. 19, Aug. 23.
MINNEKAHA	(csak 3-ad oszt.) Jun. 21, Aug. 26.
MANCHURIA	Jun. 28, Aug. 2, Sept. 6.

RED STAR LINE

New Yorkból

Cherbourg és Antwerp-be:

ZEELAND	Jun. 3, Jul. 8, Aug. 12.
KRONLAND	Jun. 10, Jul. 15, Aug. 19.
LAPLAND	Jun. 17, Jul. 22, Aug. 26.
GOTLAND	Jun. 24, Jul. 29, Aug. 2.
FINLAND	Jul. 1, Aug. 5, Sept. 9.

Hossza ki rökönált Európából kétnyelves órással. Európai ügynökeink elintézik minden részleteket. 70 érel. Csakot szokás. Elvesztett társaságok. Előnyös ábrakapitányok. Kik beszélik az Ön anyanyelvét. Szédekkel jutányos áru prepaid jegyeink iránt.

Felvilágosításért forduljon:

PASSENGER DEPARTMENT
SWETLAND BLDG., CLEVELAND, O. VAGY A HELYI ÜGYNÖKHÖZ.

FRENCH LINE

Compagnie Générale Transatlantique

Express Postal Bags

Budapest, VIII. Baross-tér 6.

MAGYAROK!

Ha rövid idő alatt óhatatlan az óházába eljutni, ha rokonait Amerikába küldeni, kikénytelen megvárni őket, kikénytelen hossza tengeri uttal, akkor bizalommal forduljanak a francia hadihajókra, ahol mindenhol fognak rendelkezésre állni és ahol megveszeli a French Line hajójeget, erndeti áron és ók azt azonnal továbbítják rokonainak Magyarországon.

A HAJÓKON KITÜNŐ KISZOLGÁLTÁS ÉS BOR VAN.

Az utasokat nagy előnyöséggel fogják kiszolgálni, kik kénytelen kabinokban utazhatnak. Eddig már több ezer utasról szállítottunk vonalunkon.

AZ UTASOK IDEJE 6-7 NAP.

A hatmad osztályú jegy Budapest-től New Yorkba: Jun. 17, Jul. 29. júni 18-án meg 85 amerikai fedjűd.

További felvilágosításért forduljon a French Line helyi ügynökeihez.

KISS EMIL

50 centért nádi sörgönyileg az Ön pénzét

HAMBURG

Közvetlen szolgálat a nagyvárosi utól hajókkal, Európa minden részét elérheti általuk.

CITY OF VALENCIA. Május 25. Direkt Hamburgba.

ORPEGA	Jun. 10, Jul. 22, Aug. 25.
VANDY	Jun. 17, Jul. 29.
ORDUNA	Jun. 24, Aug. 5, Sept. 8.
VAUBAN	Jul. 1, Aug. 13, Sept. 15.

Közvetlenül Cherbourg, Southampton és Hamburgba. Kétféle díj: Ceupa, csukott labancok. Külön díj nélkül.

ROYAL MAIL

STEAM PACKET COMPANY
ANDERSON & SON, INC., Agents,
26 Broadway, New York,
117 W. Washington St., Chicago.
Vagy a helyi hajóügynökségnél.

116

113

Jól van, szót a király. — És most, uraim, fölveti Blacas és a miniszter fele fordulva, nincs szükségem önökre visszavonulhatok: a tolvábi lemmivalo a hadügyminiszter hatáskörébe tartozik.

Szerencsére, felség, — szót Blacas, — a hadseregre számíthatunk: felséged jól tudja a jelentésüket, mennyire rangszokott a kormányhoz.

Hagya a jelenéseket, herceg, most már tudom, mit kell felülről tartanom. Igaz, báró ur, tud-e valami újsgót a Saint-Jacques-utcai esetről?

A Saint-Jacques-utcai esetről? — kiáltott közbe Villfort, nem tudva visszafordulni meglepetésül.

De azonnal észreleved, folytatta: — Boosszon meg, felség: felséged iránt való odaadásom minduntalan elfeledtetni velem, nem nagyon a szíveben vésett mélyégség hódotolot, hanem az illemsabályokat.

Mindent megbecsölök, uram, — volt a kegyes válasza, — ma öné a kérdéses joga.

Felség, — szót a rendőrniszter, — ma éppen azért jöttem, hogy felségednek a legújabb hírekkel szolgáljak, melyeket az esetről szereztem sikerül, mikor felséged figyelme a nagy katasztrófa felé fordult; ezek a hírek most már aligha érdeklik a királyt.

Ellenkezőleg, uram, ellenkezőleg, mert ez az eset nyilván öszereüggekben van azzal a dologgal, ami most foglalkoztat bennünket és de Quenesel tábornok halála aligha valami beíró öszereütség nyomára nem vezet.

De Quenesel tábornok nevének hallatára öszereüzent Villfort.

Valóban, felség, — felelt a rendőrniszter, — minden jel arra vall, hogy nem, mint eleinte hittük: öngyilkosság, hanem öngyilkosság forog szóban: de Quenesel tábornok, úgy látszik, valami bonnaparatisa kibőlő távozott, mikor elhült. Reggel valami ismeretlen ember keresete és a Saint-Jacques-utcaiban adott neki találkozó; nagy baj, hogy a tábornok

— És a Dauphinét is föl lehetne ellene kelteni? — kérdezte a király Villforttól.

Felség, végfelmentől sajnálom, hogy kénytelen vagyok felségednek a kegyetlen valót megmondani: de a Dauphine ezúttal koránsem ér föl a Provence de a Languedoc királyi házával. A helyiakkól bontapartisták egy szál.

Lám, — szót magában XVIII. Lajos, — ez jól resült! S hany ember csatlakozott hozzá?

Nem tudom, felség, — szót a rendőrniszter.

— Hogyan, nem tudja? Erről a körülményről talán nem is tájékozta magát? Különben nem valami fontos dolog, — szót megrövidülten ki: a tudósítás csupán a partraszállást és az utirányát jelentette.

S honnan került önhöz e tudósítás?

A miniszter lehorgasztotta fejét s a file töréig elpihent.

A telegraf utján, felség, — törtéte hebegette XVIII. Lajos, egy lépést tett előre, s keresztbe fonta karját, mint Napoleon szokta.

Mind sors! — szót sápadtan a dühölt, — hát szörvénység haderég tudta csak levegni ezt az embert; huszonöt esztendő számtuzetés után csak egy menynyi csoda ütötte vissza ősem trónjára; e huszonöt esztendő alatt tanulmányoztam, vizsgál-tam és végig elemeztem a nekem fölajánlott Franciaország minden csíny-bíntát, s mindent csupán azért, hogy célhoz érve, minden hatalmat kikcsvar-jának a kezemből s öszereüzzan!

Felség, ez a végzet, — susogta a miniszter, érezve, hogy ekkora csapás éppen elég arra, hogy öszereüzzoljon egy embert.

Téhat igaz, amit ellenségeink mondanak ró-lunk: Semmit sem okultak, semmit sem feledtek? Ha engem is elvártak volna, mint őt, megvárszta-lódnám: de oly emberek között elbukni kivet én emeltem a legnagyobb méltóságra, kiknek jobban kellett volna örködniük rám a szemük világánál,

